

خبر

افزایش بی سروصدای قیمت دارو در کشور

بخش اقتصاد– قیمت‌های برخی اقلام دارویی در اوضاع کرونایی کشور مدام در حال افزایش است و کسی هم متوجه آن نشده است. به گزارش مهر، در روزهایی که گذر مردم بیشتر از دوران قبل از کرونا به داروخانه‌ها افتاده است، کسی متوجه این نکته نشده است که قیمت برخی اقلام دارویی به صورت خزنده و آرام آرام افزایش می‌یابد، بدون اینکه توجه مردم و بیماران را جلب کند. در این بین قیمت داروهای بدون نسخه یا همان OTC نسبت به سایر داروها، به شدت سیر صعودی داشته است. دیفن هیدرامین، استامینوفن، قرص سرماخوردگی، شربت سرماخوردگی و داروهای از این دست، در طول دوران پاندمی کرونا، برای چندین بار تغییر قیمت داده‌اند.

یک شیشه دیفن هیدرامین از ۲،۵۰۰ تومان قبل از کرونا به ۸،۵۰۰ تومان رسیده است، یعنی بیش از ۱۵۰ درصد افزایش قیمت برای یک داروی بدون نسخه که این روزها مصرف زیادی دارد. یک ورق استامینوفن و قرص‌هایی از همین دست، مشابه شربت دیفن هیدرامین با افزایش قیمت زیادی مواجه بوده‌اند. نکته قابل تأمل، متفاوت بودن قیمت داروهای بدون نسخه در سطح داروخانه‌ها است. یعنی، قیمت شربت دیفن هیدرامین در یک داروخانه ۷،۵۰۰ تومان است و داروخانه دیگری، همین شربت را ۸،۵۰۰ تومان می‌فروشد. این، یعنی قیمت‌های سوپرمارکتی در سطح داروخانه‌ها هم رخنه کرده است.

در عین حال موضوع دیگری که این روزها به چشم می‌خورد، بنرهای تخفیف در سر در برخی داروخانه‌ها است که عنوان داشته‌اند با توجه به گرانی دارو، از تخفیف‌های چند درصدی برای داروهای نسخه‌ای برخوردار می‌شوند. به طوری که یکی از این داروخانه‌ها در جنوب شهر تهران، نوشته بود ۵ درصد تخفیف به ازای هر نسخه در نظر گرفته شده است. اینکه چنین اقدامی، قانونی و مجاز است، نکته قابل تأمل مسئله است. فرامرز اختراعی رئیس هیأت مدیره سندیکای تولیدکنندگان مواد دارویی، شیمیایی و بسته‌بندی دارویی، درباره دلیل گرانی بیش از ۱۰۰ درصدی داروهای بدون نسخه، گفت: این افزایش قیمت‌ها ناشی از تصمیم ارزی ماه‌ها قبل درباره این داروها است که اثر خود را تازه نشان داده است.

وی افزود: بر اساس تغییر سیاست‌های تخصیص ارز برای داروهای بدون نسخه، دیگر ارز ترجیحی یعنی همان ارز ۴۲۰۰ تومانی اختصاص داده نمی‌شود و واردات ارز مواد پایه و واسطه آن‌ها با نرخ ارز نیمایی صورت می‌گیرد؛ بنابراین هزینه واردات مواد پایه داروهای بدون نسخه به حدود ۵ برابر افزایش پیدا کرده است، درحالی‌که قیمت ارز برای این داروها ۵ برابر شده، اما افزایش قیمت دارو به اندازه ۵ برابر نیست. هر چند با افزایش ۱۱۰ درصدی در اقلام دارویی بدون نسخه مواجه هستیم، اما همین میزان افزایش قیمت هم افزایش مدیریت‌شده در جهت منافع مردم است. قیمت‌های فعلی، کف افزایش قیمت است که با وجود آن تولیدکننده‌ها شاید کمی ضرر هم ببندند.

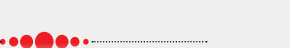
افزایش تا ۱۲۸ درصدی قیمت اقلام خوراکی

بخش اقتصاد– در ماه گذشته هزینه خرید کالاهای خوراکی برای خانوارهای ایرانی در برخی اقلام تا بیش از ۱۲۸ درصد نیز افزایش داشته است. به گزارش ایسنا، تورم تیرماه نشان داد که تورم کل همچنین افزایشی بود و تورم نقطه به نقطه به بیش از ۴۳ درصد رسیده بود که بیانگر جریان افزایش قیمت کالا و خدمات مصرفی مردم نسبت به سال گذشته است.

اما تازه ترین گزارش مرکز آمار ایران در رابطه با وضعیت تورم و قیمت کالاهای خوراکی در تیرماه نشان می دهد که به غیر از یک قلم که نسبت به مدت مشابه پارسل ارزان شده و آن هم برتقال با ۱.۱ درصد کاهش قیمت بوده است، سایر اقلام همگی افزایش قیمت دارند که بخشی بالای ۲۰ و عمدتاً بالای ۴۰ درصد است و در این بین چند قلم نیز بالای ۱۰۰ درصد گران شده‌اند.

روغن نباتی جامد با ۱۲۸.۴ درصد همچنان بالاترین میزان رشد قیمت نسبت به سال گذشته را در بین اقلام خوراکی به خود اختصاص داده است؛ این کالا مدت‌هاست که بیشترین گرانی را در سبد خوراکی های مردم دارد، نسبت به خردادماه کاهش ۲.۶ درصدی داشته است. در سایر اقلامی که بیش از ۱۰۰ درصد گران شده‌اند، افزایش ۱۲۶۶ درصدی قیمت نوشابه، ۱۲۱ درصد هویج، ۱۱۱۶ درصد نخود، ۱۰۶.۱ درصد هلو، ۱۲۰ درصد کره، ۱۰۷.۹ درصد خامه ثبت شده است. در دیگر کالاهای می توان به افزایش ۸۱.۲ درصدی شیرینی، ۷۷.۴ درصد ماهی، ۹۴.۲ درصد موز، ۹۲.۳ درصد روغن مایع و همچنین افزایش بین ۴۰ تا بیش از ۷۴ درصدی انواع حبوبات نسبت به پارسل اشاره کرد.

با این حال برخی اقلام در تیرماه نسبت به خرداد سال جاری و به عبارتی تورم ماهانه کاهش داشته اند که از جمله آن ها می توان به سیب زمینی با ۰.۹ درصد، گوجه فرنگی یک درصد، لیموترش ۱۴.۶ درصد، موز ۷.۲ درصد، هلو ۲.۶ درصد، گوشت گوسفند ۰.۶ درصد اشاره داشت. اما در مجموع بالاترین میزان افزایش قیمت ماهانه اقلام خوراکی مربوط به میوه‌ها بوده که برای هندوانه با ۱۳ درصد ، خیار ۱۰.۳ درصد و هویج ۱۰.۲ درصد گزارش شده است.

منوع الورد شدن کامیون‌های ایرانی به اروپا در صورت عدم نوسازی

بخش اقتصاد– مدیرکل ترانزیت و حمل و نقل بین‌المللی سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای اعلام کرد: اگر نوسازی ناوگان در ایران به خوبی اجرا نشود در آینده ممکن است برای ورود کامیون‌داران ایرانی به کشورهای اروپایی به مشکل برخورد کنیم و هم اکنون کامیون‌داران روسی و ترک برنده رقابت در بازار حمل‌ونقل بین‌المللی هستند.
جواد هدایتی در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: نوسازی ناوگان تجاری و بین المللی را باید از چند زاویه نگاه کرد، بخشی از آن به ناوگانی که با اروپایی‌ها در ارتباط هستند بر می‌گردد که عمدتاً کالاهای حیاتی، مواد اولیه و صنعتی مورد نیاز صطهای تولید از این طریق تامین می‌شود و ضرورت جدی‌تری دارد چرا که کشورهای اروپایی با توجه به حساسیت‌هایی که روی مسائل زیست محیطی و حمل و نقل سبز دارند، برایشان مهم است که ناوگانی که به کشورشان وارد می‌شود، استانداردهای ال‌پندگی لازم را داشته باشد.

بخش اقتصاد– آب گاهی به‌عنوان سلاح مورد استفاده قرار می‌گیرد، مانند آنچه داعش تلاش داشت با ساختن سد و محدود کردن منابع آبی مخالفان خود انجام دهد. آب گاهی به بهانه حمایت از کشاورزی و روستاییان به رایگان استفاده می‌شود، مانند آنچه که درباره آب رود نیل در مصر انجام می‌شود. آب می‌تواند موجب درگیری‌های منطقه‌ای بین چند کشور شود، مانند آنچه که بین مصر، سودان و اتیوپی در حال رخ دادن است.

نشریه اکونومیست در گزارشی که به‌تازگی منتشر کرد به تنش آبی در کشورهای منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا پرداخت. در این گزارش نقش آب در ناآرامی‌های اجتماعی داخلی، روابط بین کشورهای منطقه و همچنین افزایش جمعیت پناهجویانی که به‌دلیل تغییرات اقلیمی به‌زودی ناچار به مهاجرت خواهند شد، مورد بررسی قرار گرفته است. براساس این گزارش، هزینه‌های شیرین کردن آب، بسیار پایین‌تر از هزینه‌هایی است که دولت‌ها برای ساخت سد یا انتقال آب می‌پردازند؛ زیرا این موضوع موجب تغییرات اقلیمی، تغییر در روابط بین کشورها و نیز بروز ناآرامی‌های اجتماعی در داخل می‌شود. با این حال در مواردی از آب برای تأمین منافع حزبی و سیاسی استفاده می‌شود. در این گزارش چالش آب در الجزایر، ایران، عراق، سودان، یمن، مصر، اسرائیل و کشورهای حاشیه خلیج فارس تحلیل شده است.

دولت‌ها چگونه به خشکسالی دامن می‌زنند؟

در الجزیره پایتخت الجزایر، جایی که کاخ ریاست جمهوری و سفارت‌خانه‌های کشورهای خارجی قرار دارد، برخی تصور می‌کنند که فشار آب به‌تازگی افزایش یافته، اما مردمی که در حومه پایتخت زندگی می‌کنند، یعنی جایی که لوله‌های آب روزهاست که خشک شده و افزایش دمای هوای محسوس است، این را نمی‌گویند. معترضان به این وضعیت، راه‌های اصلی و جاده‌ها را مسدود کرده‌اند و یک روزنامه‌نگار محلی درباره رویکرد معترضان نوشته است: «اگر جریان آب متوقف شود، هر چیز دیگری هم متوقف خواهد شد.»

الجزایر تنها نیست. در ماه‌های گذشته، اعتراض به کمبود آب در ایران، عراق، سودان و یمن نیز به‌وقوع پیوسته است. کمبود آب همچنان در ناآرامی‌های منطقه خاورمیانه و شمال آفریقای نقش می‌کند. خشکسالی از زمان کتاب مقدس در این منطقه وجود داشته، اما اکنون تغییرات اقلیمی موجب پدید آمدن فصل‌های خشک طولانی‌تر، موج‌های گرمای شدیدتر و نیز رکوردهای جدیدتری برای افزایش دما شده است.

انتظار می‌رود بارندگی‌ها در برخی مناطق کاهش یابد و کشاورزان ناچار به حفر چاه‌های بیشتری شوند. حفر چاه‌های بیشتر به‌دلیل برداشت بیش از حد منابع آب زیرزمینی به‌صورت بالقوه، آسیب‌های جبران‌ناپذیری را به محیط زیست وارد می‌کند. روند پیش رو بیشتر بخش‌های این منطقه را خشک‌تر و گرم‌تر

{اقتصاد}

خشکسالی، بی‌نظمی و دولت‌هایی که کار را خراب‌تر کرده‌اند

می‌کند و آینده ناخوشایندتری را رقم می‌زند.

برخی دولت‌ها با این مساله کنار آمده‌اند. اسرائیل و کشورهای حاشیه خلیج فارس به نیروگاه‌های نمک‌زدایی و شیرین کردن آب متکی هستند که می‌تواند با استفاده از انرژی خورشیدی، یک مترمکعب آب شیرین را که برای ۳۰۰۰

بطری کوچک آب کفایت می‌کند، با هزینه اندکی در حد ۵۰ سنت تولید کند. این در حالی است که بسیاری از دولت‌ها در حال دشوارتر کردن شرایط هستند و معترضان، سوءمدیریت و فساد را عامل این شرایط می‌دانند. «بخش آب در حال فروپاشی است»، این نقل قولی از حسن الجانی، وزیر سابق آب عراق است که باور دارد این فروپاشی با سرعت و شدت در حال رخ دادن است.

نقشه تنش آبی منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا

بخش عمده آب شیرینی که از منابع آب زیرزمینی یا سطحی در جهان مورد استفاده قرار می‌گیرد، در بخش کشاورزی مصرف می‌شود و به گفته بانک جهانی، این سهم چیزی در حدود ۷۰ درصد است.

محصولات کشاورزی در مناطق خشک کاملاً به آبیاری وابسته هستند. مقام‌های دولتی می‌گویند حمایت از کشاورزی مانع مهاجرت از روستاها می‌شود و استفاده از منابع محدود ارزی برای واردات مواد غذایی را کاهش می‌دهد. بنابراین به‌عنوان مثال در مصر، کشاورزان مجاز به استفاده رایگان از آب رود نیل هستند و فقط هزینه پمپاژ را پرداخت می‌کنند.

چنین پاره‌نهایی کشاورزان منطقه را به اتلاف آب در سطح گسترده ترغیب می‌کند. با این حال، رهبران همچنان علاقه دارند تا از آب ارزان را برای خرید حمایت مردمی یا منافع شخصی خود به‌کار بگیرند.

در اردن که یکی از خشک‌ترین مناطق دنیاست، از آب برای تقویت کشاورزی

جولان لوازم آشپزخانه چینی قاچاق در بازار

تحت‌الشعاع قرار می‌دهد، تصریح کرد: مردم هم دوباره به کالای بی کیفیت و قاچاق روی آورده اند. اما بارها تکرار کرده‌ایم که راه حل، بستن سرمنشا قاچاق در مبادی ورودی است و نه در مغازه‌ها.

به گفته رئیس اتحادیه فروشندگان لوازم خانگی فلزی تهران در مقطعی که به خاطر شیوع ویروس کرونا مرزها بسته شده بود قاچاق کاهش چشمگیر پیدا کرده بود، اما در حال حاضر روز به روز در حال افزایش است.

حسنی همچنین در پاسخ به سوالی درباره اینکه کالاهای قاچاق بیشتر محصول کدام کشورها هستند، گفت که تقریباً همه کالاها چینی‌اند.

وی در ادامه در پاسخ سوالی درباره صادرات در این بخش اظهار کرد: صادرات

در صنف لوازم خانگی فلزی فقط به عراق و افغانستان انجام می‌شود و تولید

چه میزان ارز خارج از چرخه رسمی اقتصاد ایران وجود دارد؟

دلارهایی که به ویلا تبدیل شدند

این سو حتی شدت هم گرفته است. هر چند باز هم آماری رسمی در این زمینه وجود ندارد، اما برخی شواهد می‌توانند نشان دهنده فرار سیستماتیک سرمایه در قالب ارزهای خارجی از اقتصاد ایران باشند.

نخستین مورد که بسیار مشهود است، خرید ملک در کشورهای همسایه، همچون ترکیه است. در سال‌های اخیر که ترکیه اعلام کرده در قبال خرید ملک به ارزش دست کم ۲۵۰ هزار دلار (حدود ۶ میلیارد تومان با احتساب دلار ۲۵ هزار تومانی) به سرمایه‌گذار پاسپورت ترکیه‌ای می‌دهد، ایرانی‌ها همواره در رده‌های بالای خرید ملک در ترکیه قرار داشته‌اند.

از آن سو، یونس ژائله، رئیس اتاق بازرگانی تبریز، در اردیبهشت ماه امسال گفته بود که وخامت فضای کسب و کار کشور به جایی رسیده که حدود ۱۱ هزار و ۹۰۰ سرمایه‌گذار ایرانی به ترکیه سرازیر شده‌اند و سرمایه خود را وارد بازار این کشور کرده‌اند.

در مورد میزان سرمایه این بازرگانان هم عدد و رقمی اعلام نشده، اما یک حساب و کتاب سرانگشتی، میزان خروج سرمایه از ایران تنها از این مسیر را ده‌ها هزار میلیارد تومان برآورد می‌کند.

آمار ندادیم

در بهمن ماه سال ۱۳۹۶، غلامحسین شافعی، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، رقم دلارهای خانگی را ۲۰ تا ۲۵ میلیارد دلار اعلام کرد. رقم اعلامی بعدی برای دلارهای خانگی در مهر ماه سال ۱۳۹۷ توسط هادی قوامی، نایب رئیس وقت کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس، حدود ۳۰ میلیارد دلار اعلام شد. گمانه‌های کنونی هم حکایت از آن دارند که شهروندان ایرانی چیزی در حدود ۳۰ میلیارد دلار ارز خانگی در اختیار دارند.

با این همه، جای این پرسش وجود دارد که آیا تنها مردم عادی کوچه و بازار دلار و سایر ارزهای خارجی را در خانه نگه می‌دارند و یا زمانی که از این موضوع صحبت می‌کنیم، باید به ارزهای حاصل از صادرات هم توجه کنیم؟ ماجر از این قرار است که از سال ۱۳۹۷ به این سو و هم‌زمان با اعمال شدیدترین دور تحریم‌ها علیه اقتصاد ایران، دولت تصمیم گرفت

سال بیست و چهارم / شماره ۵۸۰۲

سیان امروز

دره اردن توسط قبایل قدرتمند استفاده می‌شود.

در ایران نیز اعتراض‌هایی در خوزستان، استانی که بیشتر جمعیت عرب کشور را در خود جای داده، رخ داده است. بخش عمده آب شیرین کشور، از این استان جاری می‌شد و حتی قدیمی‌ترها به یاد دارند که کشتی‌های عازم به آمریکا، از کارون عبور می‌کردند،

اما سدهای متعدد، رودخانه‌ها و تالاب‌های خوزستان را خشکانده است.

مرم الجزیره، اغلب فساد را به‌عنوان مقصر مساله آب می‌شناسند. دولت بیش از ۵۰ میلیارد دلار را در طول ۲ دهه به پروژه‌های آب تخصیص داده، اما بیشتر این مبلغ، ناپدید شده است. یکی از وزیران پیشین منابع آب در این کشور در هفته‌های گذشته به همین جرم به زندان محکوم شده است و ۲ نفر دیگر نیز در این رابطه دستگیر شده‌اند. همچنین ۱۰ نیروگاه آب شیرین‌کن از ۱۱ نیروگاهی که با پارانه دولتی ساخته شده، نیازمند تعمیر است.

داستان عراق یعنی کشوری که ساخت یک نیروگاه بزرگ آب‌شیرین‌کن در آن برای سال‌ها به تأخیر افتاده، کم‌وبیش مشابه الجزیره است. در عراق، جناح‌های حاکم بر کشور بر سر اینکه کدام یک قرارداد این نیروگاه را به‌دست بیاورند، دچار اختلاف نظر هستند.

جنگ، ساخت زیرساخت‌های آب در عراق را دشوار کرده و گاهی از آب به‌عنوان یک سلاح استفاده می‌شود. داعش با تلاش برای ساخت سد بر فرات قصد داشت

مخالفان خود را تضعیف کند. شورشیان مورد حمایت ترکیه در شمال سوریه، ساخت یک نیروگاه آب را که مخالفان این شورشیان، یعنی کردها را تأمین می‌کرد؛ متوقف کردند. یک گزارش از دانشگاه صنعا یمن نیز برآورد کرده که حدود ۷۰درصد از کشمکش‌های روستایی یمن پیش از بروز جنگ در این کشور، به‌دلیل اختلاف بر سر آب آغاز شده‌اند. آب حتی می‌تواند عامل اصلی منازعات آینده باشد. مصر و سودان بر سر حق‌آبه خود از نیل با اتیوپی دچار اختلاف‌نظر هستند زیرا اتیوپی در حال آب‌گیری سد عظیمی بر این رودخانه است. عبدالفتاح السیسی رئیس جمهوری مصر به‌گونه‌ای تهدیدآمیز گفته: «همه گزینه‌ها در دسترسند». همچنین ترکیه در حال ساختن سدهایی است که جریان آب به کشورهای عربی را کاهش می‌دهد. علاوه بر این، محاصره غزه توسط اسرائیل به این معناست که آنها آب آشامیدنی کافی نخواهند داشت. این حال در چنین شرایط، برخی امیدوارترند. ارن فایتلسن از دانشگاه عبری اسرائیل می‌گوید هزینه شیرین کردن آب از هزینه جنگ برای آب، کمتر است. ناآرامی‌های مرتبط با آب می‌تواند پیامدهای جهانی داشته باشد. به‌عنوان مثال، یعنی‌ها در حال رها کردن روستاهای بی‌آب خود هستند. بدون مشارکت، مدیریت و سرمایه‌گذاری بهتر، این ریسک وجود دارد که میلیون‌ها نفر از ساکنان منطقه، به پناهجویانی تبدیل شوند که در اثر تغییرات اقلیمی، ناچار به ترک کشور خود می‌شوند.

کنندگان در این حوزه نیز با مشکلاتی برای دریافت دلار مواجه هستند، بنابراین میزان صادرات کم است.

رئیس اتحادیه فروشندگان لوازم خانگی فلزی در پایان با اشاره به تاثیر کرونا بر کاهش حضور مردم در بازار و همچنین کاهش ازدواج ها به خاطر این بیماری و گرانی‌ها بر بازار، از افزایش ۲۰ درصدی قیمت لوازم خانگی فلزی، در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال گذشته خبر داد.

به گفته وی علت اصلی افزایش قیمت، افزایش قیمت مواد اولیه داخلی بوده است. این در حالی است که نرخ دلار امسال افزایش نداشته و مواد اولیه این صنف نیز بیشتر در حوزه پتروشیمی، آهن، آلومینیوم و مس است که همه در دست دولت است.

کسی «ریال» نمی‌خواهد

«ریال ایران»، اکنون پس از «پولیوار ونزوئلا»، کم ارزش‌ترین واحد پولی در جهان است. (رتبه‌های سوم تا پنجم هم به ترتیب به «دونگ ویتنام»، «روپیه اندونزی» و «سوم ازبکستان» تعلق دارند) این در حالی است که ریال، تنها در همین چند سال اخیر تا این حد افت ارزش داشته و در واقع، شیب نزول ارزش آن در مقابل ارزهای خارجی، تنها همین اواخر تا این حد تند شده است.

با وجود محرمانه بودن داده‌های مربوط به ذخایر ارزی در داخل ایران، نهادهای خارجی همچون بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول که وضعیت ایران را رصد می‌کنند، تخمین می‌زنند که مجموع دارایی‌های ارزی قابل دسترسی ایران از حدود ۱۰۰ میلیارد دلار در سال‌های گذشته، اکنون به کمتر از ۱۰ میلیارد دلار رسیده است. سرد شدن روابط میان ایران و کره‌جنوبی بر سر ۷ میلیارد دلار دارایی ارزی بلوکه شده ایران در بانک‌های این کشور، سفرهای متعدد مقامات ایرانی به عراق برای آزادسازی دلارهای بلوکه‌شده در بانک‌های عراقی و اظهارات رییس کل پیشین بانک مرکزی ایران مبنی بر اینکه این بانک دیگر با عرضه ارز در بازار به کنترل قیمت دلار نخواهد پرداخت، همه و همه موید این واقعیت هستند که فکفگیر ارزی ایران، این اواخر واقعا به ته دیگ خورده است. به این ترتیب، عجیب نیست که ریال، روز به روز ارزش خود را از دست بدهد و سرمایه‌های ارزی ایران، به ویلاهایی برای ثروتمندان ایرانی در کشورهای همسایه تبدیل شود.